

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

11 päivänä joulukuuta 2008*

Asiassa C-52/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Marknadsdomstolen (Ruotsi) on esittänyt 2.2.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.2.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Kanal 5 Ltd ja

TV 4 AB

vastaan

Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM) u.p.a.,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), E. Juhász, G. Arestis ja J. Malenovský,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

julkisasiamies: V. Trstenjak,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.6.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Kanal 5 Ltd ja TV 4 AB, edustajinaan advokat C. Wetter ja advokat P. Karlsson, avustajanaan jur. kand. M. Johansson,

- Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM) u.p.a., edustajinaan advokat A. Calissendorff, advokat L. Johansson ja advokat E. Arbrandt, sittemmin advokat K. Cederlund ja advokat M. Jonson,

- Puolan hallitus, asiamiehenään E. Ośniecka-Tamecka,

- Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään T. Harris, avustajanaan barrister M. Gray,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään F. Arbault, avustajanaan asianajaja U. Öberg,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.9.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- ¹ Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 82 artiklan tulkintaa.

- ² Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajina ovat Kanal 5 Ltd (jäljempänä Kanal 5) ja TV 4 AB (jäljempänä TV 4) ja vastaajana Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM) u.p.a. (ruotsalainen järjestö, joka hallinnoi kollektiivisesti musiikin tekijänoikeuksia, jäljempänä STIM) ja joka koskee korvausmallia, jota STIM soveltaa tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten lähettämiseen televisiossa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Ruotsissa tekijänoikeussuojaa säännellään lailla tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin (1960:729) (lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk).
- 4 Tämän lain 42 a–42 e §:n nojalla televisioyhtiöt, jotka käyttävät tekijänoikeudella suojattuja teoksia, voivat sopia sopimuslisensseistä tekijänoikeuksia kollektiivisesti hallinnoivan järjestön kanssa ja saada sen jälkeen yleisen oikeuden näiden teosten televisiolähetykseen.
- 5 Kilpailulain (1993:20) (konkurrenslagen (1993:20), jäljempänä KL) 23 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Konkurrensverket (Ruotsin kilpailuviranomainen) voi määrätä yrityksen päättämään 6 tai 19 §:ssä tai EY 81 tai EY 82 artiklassa asetetun kiellon rikkomiset.

Jos Konkurrensverket päättää tietyssä tapauksessa olla antamatta tällaista määräystä, Marknadsdomstolen voi tehdä tämän sellaisen yrityksen nostaman kanteen perusteella, johon rikkominen vaikuttaa. – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 6 Kanal 5 ja TV 4 ovat kaupallisia televisioyhtiöitä.
- 7 STIM on yhdistys, jolla on Ruotsissa tosiasiallinen monopoli-asema sellaisilla markkinoilla, jotka koskevat tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten saataville asettamista niiden lähettämiseksi televisiossa.
- 8 STIMin jäsenet ovat musiikkiteosten tekijöitä ja kustantajia.
- 9 Ne tekevät tämän yhdistyksen kanssa liittymissopimuksen, jolla ne luovuttavat sille oikeutensa korvaukseen teostensa julkisesta esittämisestä ja lähettamisestä (esittämis- ja lähetysoikeudet) sekä tallentamisesta ja jäljentämisestä (tallentamisoikeudet).
- 10 STIM vaatii Kanal 5:tä ja TV 4:ää maksamaan esittämis- ja lähetysoikeuksien nojalla korvauksia, jotka vastaavat osaa niiden yleisölle suuntaamista lähetyksistä saatavista tuloista tai toissijaisesti osaa mainos- ja/tai tilaussopimuksista saatavista tuloista.

- 11 Nämä osuudet vaihtelevat televisiossa esitetyn musiikin määrän mukaan.
- 12 On todettava, että julkisen palvelun televisiokanava Sveriges Television (jäljempänä SVT) maksaa STIMille etukäteen sovitun kiinteän kokonaissumman.
- 13 Kanal 5 ja TV 4 vaativat lokakuussa 2004 KL:n 23 §:n 1 momentin nojalla Konkurrensverketiä antamaan määräyksen sillä perusteella, että niiden mukaan STIM väärinkäytti määräävää markkina-asemaansa.
- 14 Konkurrensverket hylkäsi 28.4.2005 tekemällään päätöksellä tämän vaatimuksen sillä perusteella, että ei ole olemassa riittäviä seikkoja, joiden perusteella olisi ryhdyttävä tutkimuksiin.
- 15 Kanal 5 ja TV 4 nostivat ennakkoratkaisun esittäneessä tuomioistuimessa kanteen STIMiä vastaan KL 23 §:n 2 momentin nojalla.
- 16 Marknadsdomstolen päätti tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko EY 82 artiklaa tulkittava siten, että toimintatapa merkitsee määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä, kun tekijänoikeusjärjestö, jolla on tosiasiallinen

monopoliasema jäsenvaltiossa, soveltaa kaupallisiin televisiokanaviin sellaista korvausmallia oikeudesta käyttää musiikkia yleisölle suunnatuissa televisiolähetyksissä, jossa korvauksen lähtökohtana on osa tuloista, jotka televisiokanavat saavat yleisölle suunnatuista televisiolähetyksistä, tai määrää niille tällaisen korvausmallin?

- 2) Onko EY 82 artiklaa tulkittava siten, että toimintatapa merkitsee määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä, kun tekijänoikeusjärjestö, jolla on tosiasiallinen monopoliasema jäsenvaltiossa, soveltaa kaupallisiin televisiokanaviin sellaista korvausmallia oikeudesta käyttää musiikkia yleisölle suunnatuissa televisiolähetyksissä, jossa korvauksen lähtökohtana on osa tuloista, jotka televisiokanavat saavat yleisölle suunnatuista televisiolähetyksistä, kun tulojen ja sen välillä, mitä tekijänoikeusjärjestö antaa käyttöön, eli luvan esittää tekijänoikeuden piiriin kuuluvaa musiikkia ei ole selvää kytkentää, mistä on usein kyse esimerkiksi uutisten ja urheilulähetysten tapauksessa, ja kun tulot kasvavat ohjelmavalikoiman, teknologiainvestointien ja asiakkaille räätälöityjen ratkaisujen kehittymisen myötä, tai määrää niille tällaisen korvausmallin?

- 3) Vaikuttaako kysymyksiin 1 ja 2 annettavaan vastaukseen se, että sekä esitetty musiikki että katselu voidaan yksilöidä ja ilmaista määrällisesti?

- 4) Vaikuttaako kysymyksiin 1 ja 2 annettavaan vastaukseen se, että korvausmallia (tulomallia) ei sovelleta samalla tavoin julkisen palvelun yhtiöön?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys

- 17 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy kolmella ensimmäisellä kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, tarkoittaako yhtäältä se, että tekijänoikeusjärjestö, jolla on tosiasiallinen monopoliasema jäsenvaltiossa sellaisilla markkinoilla, jotka koskevat tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten saataville asettamista niiden lähettämiseksi televisiossa, soveltaa tästä käyttöoikeudesta maksettavaan korvaukseen korvausmallia, jonka mukaan korvausten määrät lasketaan näitä teoksia televisiossa lähettävien yhtiöiden tulojen perusteella sekä lähetetyn musiikin määrän perusteella EY 82 artiklassa kiellettyä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä, ja vaikuttaako toisaalta tähän määrittelyyn se, että toisen menetelmän mukaan olisi mahdollista tarkemmin yksilöidä ja ilmaista määrällisesti mainittujen teosten käyttö ja yleisö.
- 18 Tämän artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteismarkkinoille soveltumatonta ja kiellettyä on yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, jos se on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- 19 Tutkittaessa sitä, onko yrityksellä EY 82 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu määräävä markkina-asema, on kiinnitettävä erityistä huomiota relevanttien markkinoiden määrittelyyn ja sen yhteismarkkinoiden merkittävän osan rajaamiseen, jolla yritys voi mahdollisesti turvautua tehokasta kilpailua estäviin väärinkäytöksiin (ks. asia C-7/97, Bronner, tuomio 26.11.1998, Kok. 1998, s. I-7791, 32 kohta).

- 20 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että sen käsittelemässä asiassa merkitykselliset markkinat ovat ne markkinat, jotka koskevat tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten saataville asettamista Ruotsissa niiden lähettämiseksi televisiossa.
- 21 Se katsoo samoin, että STIMillä on tosiasiallinen monopoliasema mainituilla markkinoilla.
- 22 Tästä seuraa, että STIMillä on määräävä markkina-asema pääasiassa merkityksellisillä markkinoilla (ks. tältä osin em. asia Bronner, tuomion 35 kohta) ja että koska tämä määräävä markkina-asema ulottuu jäsenvaltion alueelle, se on omiaan muodostamaan määräävän aseman yhteismarkkinoiden merkittävällä osalla (ks. vastaavasti asia C-203/96, Dusseldorp ym., tuomio 25.6.1998, Kok. 1998, s. I-4075, 60 kohta; em. asia Bronner, tuomion 36 kohta; asia C-340/99, TNT Traco, tuomio 17.5.2001, Kok. 2001, s. I-4109, 43 kohta ja asia C-462/99, Connect Austria, tuomio 22.5.2003, Kok. 2003, s. I-5197, 79 kohta).
- 23 Lopuksi ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tarkentaa, että jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikutetaan sen vuoksi, että asiassa sovellettava korvausmalli koskee sekä kotimaisten että ulkomaisten tekijöiden musiikkia, että osalla Kanal 5:n ja TV 4:n mainostajista on kotipaikka joissain toisessa jäsenvaltiossa kuin Ruotsin kuningaskunnassa ja että Kanal 5 lähettää Isosta-Britanniasta käsin.

- 24 Näin ollen on tarkasteltava, tarkoittaako se, että STIM soveltaa mainittua mallia Kanal 5:een ja TV 4:ään, määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä EY 82 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetulla tavalla.
- 25 Määrävän markkina-aseman väärinkäytön käsite on objektiivinen käsite, joka tarkoittaa määrävässä asemassa olevan yrityksen käyttäytymistä, joka on omiaan vaikuttamaan sellaisten markkinoiden rakenteeseen, joilla juuri kyseessä olevan yrityksen olemassaolon vuoksi kilpailuaste on jo heikentynyt, ja joka estää markkinoilla vielä olemassa olevan kilpailuasteen säilymisen ja tämän kilpailun kehittymisen sen vuoksi, että tämä yritys käyttää muita kuin niitä keinoja, joita taloudellisten toimijoiden suoritteisiin perustuvassa tuotteiden tai palvelujen tavallisessa kilpailussa käytetään (asia 85/76, Hoffmann-La Roche v. komissio, tuomio 13.2.1979, Kok. 1979, s. 461, Kok. Ep. IV, s. 341, 91 kohta ja asia C-62/86, AKZO v. komissio, tuomio 3.7.1991, Kok. 1991, s. I-3359, Kok. Ep. XI, s. I-261, 69 kohta).
- 26 Vaikka pitääkin paikkansa, että määrävän markkina-aseman olemassaolo ei voi viedä tällaisessa asemassa olevalta yritykseltä oikeutta suojella kaupallisia intressejään silloin, kun niitä uhataan, ja että tällaiselle yritykselle on kohtuullisessa määrin myönnettävä mahdollisuus toteuttaa kyseisten intressien suojaamiseksi aiheelliseksi katsomiaan toimenpiteitä, tällaista käyttäytymistä ei kuitenkaan voida hyväksyä silloin, kun sen nimenomaisena tarkoituksena on tämän määrävän markkina-aseman vahvistaminen ja sen väärinkäyttö (ks. asia 27/76, United Brands ja United Brands Continentaal v. komissio, tuomio 14.2.1978, Kok. 1978, s. 207, Kok. Ep. IV, s. 9, 189 kohta ja yhdistetyt asiat C-468/06–C-478/06, Sot. Léloucas ja Sia ym., tuomio 16.9.2008, Kok. 2008, s. I-7139, 50 kohta).
- 27 Tässä yhteydessä on siis tutkittava, onko määrävässä markkina-asemassa oleva yritys käyttänyt asemastaan aiheutuvia mahdollisuuksia saadakseen liiketoiminnassaan sellaisia etuja, joita se ei olisi saanut kilpailun ollessa toimivaa ja riittävän tehokasta (em. asia United Brands ja United Brands Continentaal v. komissio, tuomion 249 kohta).

- 28 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tällainen väärinkäyttö voisi koostua liian korkean hinnan asettamisesta, joka ei ole kohtuullisessa suhteessa suorituksen taloudelliseen arvoon nähden (ks. asia 26/75, General Motors Continental v. komissio, tuomio 13.11.1975, Kok. 1975, s. 1367, 12 kohta ja em. asia United Brands ja United Brands Continentaal v. komissio, tuomion 250 kohta).
- 29 Pääasiassa on tarkasteltava, ovatko STIMin vaatimat korvaukset kohtuullisessa suhteessa tämän järjestön tekemän suorituksen taloudelliseen arvoon nähden, kun suoritus koostuu siitä, että STIM asettaa hallinnoimiensa tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten kokoelman sellaisten televisioyhtiöiden käyttöön, jotka ovat sopineet sopimuslisensseistä sen kanssa.
- 30 Sikäli kuin näillä korvauksilla pyritään korvaamaan tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten tekijöille näiden teosten saataville asettaminen, on otettava huomioon tämän oikeuden erityinen luonne.
- 31 Tässä yhteydessä on tutkittava, ovatko tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten tekijöiden intressi saada korvaus teostensa lähettämisestä televisiossa ja televisioyhtiöiden intressi voida kohtuullisilla ehdoilla lähettää mainittuja teoksia asianmukaisessa tasapainossa toisiinsa nähden.

- 32 Korvauksen suorittamiseksi tekijänoikeudesta, kun rekisteröityjä musiikkiteoksia esitetään julkisesti diskossa, kannettavista korvauksista, joiden määrä oli laskettu kyseisen diskon liikevaihdon perusteella, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tällaiset korvaukset on katsottava tekijänoikeuden tavanomaiseksi käytöksi ja että niiden periminen ei muodosta sellaisenaan EY 82 artiklassa tarkoitettua väärinkäyttöä (ks. vastaavasti asia 402/85, Basset, tuomio 9.4.1987, Kok. 1987, s. 1747, 15, 16, 18 ja 21 kohta).
- 33 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut vastaavien korvausten, joiden määrä vastaa samoin osuutta diskon liikevaihdosta, väärinkäytön luonteisesta tasosta, että näiden korvausten yleinen luonne voidaan asettaa kyseenalaiseksi EY 82 artiklan perusteella vain, jos muilla menetelmillä voidaan saavuttaa sama lainmukainen päämäärä, joka on musiikin tekijöiden, säveltäjien ja kustantajien etujen suojaaminen, nostamatta kuitenkaan sopimusten hallinnoinnista ja suojattujen sävellysteosten käytön valvon-
nasta aiheutuvia kuluja (ks. asia 395/87, Tournier, tuomio 13.7.1989, Kok. 1989, s. 2521, Kok. Ep. X, s. 125, 45 kohta).
- 34 Se, että STIM soveltaa asiassa kyseessä olevaa korvausmallia, ei myöskään sellaisenaan tarkoita EY 82 artiklassa tarkoitettua väärinkäyttöä, ja sen on lähtökohtaisesti katsottava olevan tavanomaista tekijänoikeuden hyödyntämistä.
- 35 Ei nimittäin voida kiistää sitä, ettei STIMillä olisi lainmukaista päämäärää, kun se perii korvausta oikeudesta käyttää tekijänoikeudella suojattuja musiikkiteoksia televisiolä-
hetyksissä, eli sen jäsenten oikeuksien ja etujen valvominen heidän musiikkiteostensa käyttäjiin nähden (ks. vastaavasti em. asia Tournier, tuomion 31 kohta).

- 36 Lisäksi näitä korvauksia, jotka ovat vastike tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten käytöstä televisiolähetyksissä, on tarkasteltava ottaen erityisesti huomioon tämän käytön arvo liiketoiminnassa.
- 37 Tältä osin on todettava, että siltä osin kuin tällaiset korvaukset lasketaan televisioyhtiöiden tulojen perusteella, ne ovat lähtökohtaisesti kohtuullisessa suhteessa STIMin suorituksen taloudelliseen arvoon nähden.
- 38 Lisäksi tekijänoikeuden haltijalla ja hänen oikeudensaajillaan on oikeutettu intressi laskea todellisten tai todennäköisten esityskertojen perusteella heille kuuluvat korvaukset luvan antamisesta tekijänoikeudella suojatun teoksen esittämiseen (ks. vastaavasti asia 62/79, Coditel ym., tuomio 18.3.1980, Kok. 1980, s. 881, Kok. Ep. V, s. 91, 13 kohta ja em. asia Tournier, tuomion 12 kohta).
- 39 STIMin soveltamassa korvausmallissa otetaan huomioon televisiossa todella lähetettyjen tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten määrä, koska kuten ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen päätöksestä ilmenee, näiden korvausten määrä vaihtelee paitsi televisioyhtiöiden tulojen perusteella, myös lähetetyn musiikin määrän perusteella.

- 40 Ei voida kuitenkaan sulkea pois sitä, että tietyissä olosuhteissa tällaisen korvausmallin soveltaminen voi olla väärinkäyttöä, erityisesti silloin, jos on olemassa toinen menetelmä, jonka mukaan on mahdollista tarkemmin yksilöidä ja ilmaista määrällisesti näiden teosten käyttö ja katselijat, ja jos tällä menetelmällä voidaan saavuttaa sama lainmukainen päämäärä, joka on musiikin tekijöiden, säveltäjien ja kustantajien etujen suojaaminen, nostamatta kuitenkaan suhteettomasti sopimusten hallinnoinnista ja tekijänoikeudella suojattujen sävellysteosten käytön valvonnasta aiheutuvia kuluja.
- 41 Näin ollen kolmeen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että EY 82 artiklaa on tulkittava siten, että tekijänoikeusjärjestö, jolla on määräävä markkina-asema yhteismarkkinoiden merkittävällä osalla, ei käytä väärin tätä asemaa, kun se soveltaa tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten lähettämisestä televisiossa maksettavien korvausten osalta kaupallisiin televisiokanaviin sellaista korvausmallia, jonka mukaan korvausten määrä vastaa osaa televisiokanavien tuloista, sillä edellytyksellä, että tämä osa on kokonaisuudessaan suhteessa televisiossa todella lähetettyjen tai mahdollisesti lähetettävien tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten määrään nähden ja ettei ole olemassa toista menetelmää, jonka mukaan on mahdollista tarkemmin yksilöidä ja ilmaista määrällisesti näiden teosten käyttö ja katselijat, nostamatta kuitenkaan suhteettomasti sopimusten hallinnoinnista ja tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten käytön valvonnasta aiheutuvia kuluja.

Neljäs kysymys

- 42 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy neljännellä kysymyksellään etenkin, onko se seikka, että tekijänoikeusjärjestö laskee korvauksen oikeudesta käyttäen tekijänoikeudella suojattuja musiikkiteoksia televisiolähetyksissä eri tavalla sen

mukaan, onko kyse kaupallisista televisioyhtiöistä vai julkisen palvelun yhtiöistä, EY 82 artiklassa tarkoitettua määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä.

- 43 Tämän artiklan toisen kohdan c alakohdan mukaan väärinkäyttöä voi erityisesti olla erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla.
- 44 Siltä osin, onko tällainen käytäntö mahdollisesti kyseessä ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen käsittelemässä asiassa, sen on aluksi tutkittava, soveltaako STIM, kun se laskee korvaukset, jotka yhtäältä Kanal 5:n ja TV 4:n ja toisaalta SVT:n on maksettava oikeudesta käyttää tekijänoikeudella suojattuja musiikkiteoksia televisiolähetyksissä eri tavalla, niiden osalta erilaisia ehtoja samankaltaisiin suorituksiin, ja toiseksi, asetetaanko nämä televisioyhtiöt tästä syystä epäedulliseen kilpailuasemaan.
- 45 Tämän tutkinnan yhteydessä mainitun tuomioistuimen on otettava huomioon muun muassa se seikka, että Kanal 5:stä ja TV 4:stä poiketen SVT:llä ei ole mainostuloja eikä tilaussopimuksiin liittyviä tuloja ja että SVT:n korvaus lasketaan ottamatta huomioon televisiossa todella esitettyjen tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten määrää.
- 46 Lisäksi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on myös tarkasteltava, ovatko Kanal 5 ja TV 4 tai toinen näistä yhtiöistä SVT:n kilpailijoita samoilla markkinoilla.

47 Kun lopuksi määritellään, onko se seikka, että tekijänoikeusjärjestö laskee korvauksen oikeudesta käyttää tekijänoikeudella suojattuja musiikkiteoksia televisiolähetyksissä eri tavalla sen mukaan, onko kyse kaupallisista televisioyhtiöistä vai julkisen palvelun yhtiöistä, EY 82 artiklassa tarkoitettua väärinkäyttöä, tämän tuomioistuimen on tutkittava, voiko tällainen käytäntö olla objektiivisesti perusteltu (ks. vastaavasti em. asia United Brands ja United Brands Continentaal v. komissio, tuomion 184 kohta; em. asia Tournier, tuomion 38 ja 46 kohta; asia C-95/04 P, British Airways v. komissio, tuomio 15.3.2007, Kok. 2007, s. I-2331, 69 kohta ja em. yhdistetyt asiat Sot. Lélos kai Sia ym., tuomion 39 kohta). Tällainen perusteltavuus voisi nimittäin seurata julkisen palvelun yhtiöiden tehtävästä ja rahoitustavasta.

48 Näin ollen neljänteen kysymykseen on vastattava, että EY 82 artiklaa on tulkittava siten, että kun tekijänoikeusjärjestö laskee korvauksen oikeudesta käyttää tekijänoikeudella suojattuja musiikkiteoksia televisiolähetyksissä eri tavalla sen mukaan, onko kyse kaupallisista televisioyhtiöistä vai julkisen palvelun yhtiöistä, se voi käyttää väärin määräävää markkina-asemaansa mainitussa artiklassa tarkoitettulla tavalla, kun se soveltaa näiden yhtiöiden osalta erilaisia ehtoja samankaltaisiin suorituksiin ja asettaa ne tästä syystä epäedulliseen kilpailuasemaan, ellei tällaista käytäntöä voida objektiivisesti perustella.

Oikeudenkäyntikulut

49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) EY 82 artiklaa on tulkittava siten, että tekijänoikeusjärjestö, jolla on määräävä markkina-asema yhteismarkkinoiden merkittäväällä osalla, ei käytä väärin tätä asemaa, kun se soveltaa tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten lähettämisestä televisiossa maksettavien korvausten osalta kaupallisiin televisiokanaviin sellaista korvausmallia, jonka mukaan korvausten määrä vastaa osaa televisiokanavien tuloista, sillä edellytyksellä, että tämä osa on kokonaisuudessaan suhteessa televisiossa todella lähetettyjen tai mahdollisesti lähetettävien tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten määrään nähden ja ettei ole olemassa toista menetelmää, jonka mukaan on mahdollista tarkemmin yksilöidä ja ilmaista määrällisesti näiden teosten käyttö ja katselijat, nostamatta kuitenkaan suhteettomasti sopimusten hallinnoinnista ja tekijänoikeudella suojattujen musiikkiteosten käytön valvonnasta aiheutuvia kuluja.

- 2) EY 82 artiklaa on tulkittava siten, että kun tekijänoikeusjärjestö laskee korvauksen oikeudesta käyttää tekijänoikeudella suojattuja musiikkiteoksia televisiolähetyksissä eri tavalla sen mukaan, onko kyse kaupallisista televisioyhtiöistä vai julkisen palvelun yhtiöistä, se voi käyttää väärin määräävää markkina-asemaansa mainitussa artiklassa tarkoitetulla tavalla, kun se soveltaa näiden yhtiöiden osalta erilaisia ehtoja samankaltaisiin suorituksiin ja asettaa ne tästä syystä epäedulliseen kilpailuasemaan, ellei tällaista käytäntöä voida objektiivisesti perustella.

Allekirjoitukset